ДО СІМДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВОЛОДИМИРА СЕМЕНОВИЧА КОРОЛЮКА

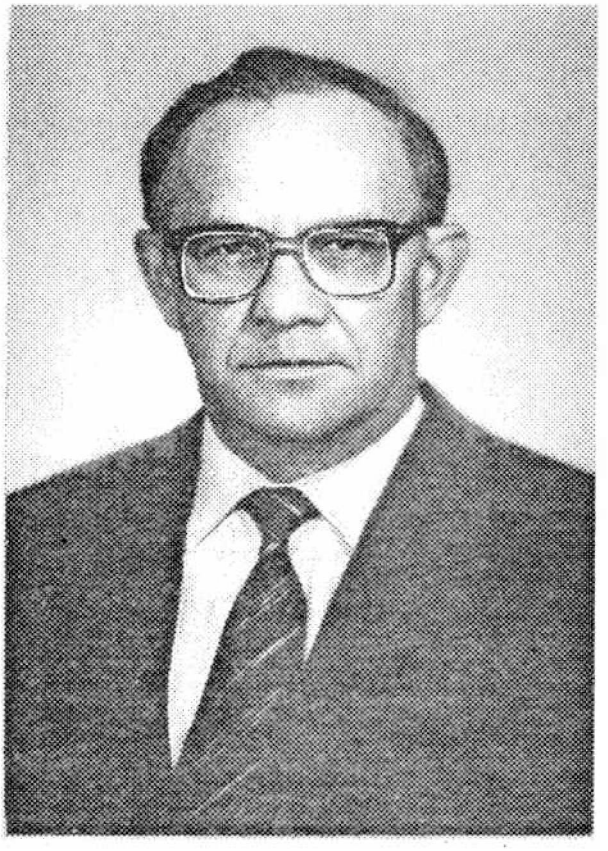

19 серпня виповнилося 70 років академіку НАН України Володимиру Семеновичу Королюку, видатному українському вченому в галузі теорії ймовірностей, математичної статистики та кібернетики, лауреату Державної премії України та премії ім. М. М. Крилова НАН України.

Його роботи, відомі в Україні та за її межами, присвячені асимптотичним методам в граничних задачах теорії ймовірностей, в задачах математичної статистики й теорії масового обслуговування; розробці елементів універсальної адресної мови для опису обчислювальних процесів у цифрових обчислювальних машинах; розвиненню теорії півмарковських процесів та випадкових еволюцій, побудові алгоритмів фазового укрупнення та усереднення й застосуванню півмарковських процесів при вивченні складних стохастичних систем.

Багатогранна діяльність В. С. Королюка почалася з дослідження непараметричних задач математичної статистики та асимптотичного аналізу граничних задач для випадкових блукань.

З 1960 р. В. С. Королюк очолює відділ теорії ймовірностей та математичної статистики в Інституті математики НАН України і продовжує дослідження граничних задач теорії ймовірностей. Для півперервних процесів з незалежними приростами він розвиває метод потеціалу, на основі якого ефективно розв'язуються важливі класи задач в теорії масового обслуговування, теорії надійності й інших прикладних розділах теорії ймовірностей. Ці результати ввійшли до монографії „Граничные задачи для сложных пуассоновских процессов" і відзначені премією ім. М. М. Крилова у 1976 р.

З 1956 р. під керівництвом В. С. Королюка інтенсивно розвиваються дослідження з теорії півнеперервних процесів, результати яких започаткували новий напрямок — теорію асимптотичного фазового укрупнення та усереднення випадкових процесів. Ці ре-

зультати викладені в низці монографій, одна з яких — „Математические основы фазового укрупнения" (співавтор А. Ф. Турбін) — перевидана англійською мовою.

В кінці 70-х рр. В. С. Королюк поновлює дослідження, пов'язані з задачами математичної статистики, разом з Ю. В. Боровських. На основі створеної ними теорії випадкових перманентів розвинуто новий підхід до теорії симетричних U-статистик. Результати цих досліджень опубліковані в чотирьох монографіях, дві з яких — „Случайные перманенты", „Теория U-статистик" — перевидані англійською мовою (співавтор Ю. В. Боровських). На основі досліджень випадкових перманентів Володимир Семенович ввів стохастичне узагальнення поліномів Кравчука та поліномів Шарльє.

У вісімдесятих роках В. С. Королюк започатковує ще один новий напрямок: асимптотичний аналіз випадкових еволюцій, результати досліджень якого підсумовані в монографіях „Полумарковские случайные эволюции" (співавтор А. В. Свіщук), „Стохастичні моделі систем"; вони готуються до перевидання англійською мовою з доповненням.

В. С. Королюк поєднує плідну наукову роботу з педагогічною й науково-організаційною діяльністю. Під його редакцією в 1978 р. видано „Справочник по теории вероятностей и математической статистике", який неодноразово перевидавався іноземними мовами. З 1965 р. Володимир Семенович — професор кафедри теорії ймовірностей та математичної статистики. У нього багато учнів та послідовників у різних напрямках, що відносяться до теорії ймовірностей, математичної статистики та кібернетики. Серед учнів В. С. Королюка більше 40 кандидатів та 10 докторів фізико-математичих наук. Йому належить більше 300 наукових праць, серед яких біля 20 монографій, більшість з яких перевидані іноземними мовами.

Вітаючи ювіляра з сімдесятиріччям, побажаємо йому доброго здоров'я, щастя, творчого натхнення та нових плідних успіхів на благо України.

Редколегія „Українського математичного журналу"